

PAULINA KAMAKINE:
"DEFENDRE L'OCCITAN, A L'ORA D'ARA, PASSA PER LA POLITICA, LA
CULTURA, L'ENSENHAMENT, L'ENVEJA E LO PLASER MES SUSTOT PER LA
VOLONTAT SUPRÈMA DEUS ÒMIS E DE LAS HEMNAS AD AVITAR UA
RENAVIDA"

Paulina Kamakine es una **poèta, nascuda a Tolosa, creatriz de "Paraulas de Hemnas"**, un recuèlh de poesia occitana modèrna e femenina ont descobrissèm la sensibilitat de la lirica literària. Ric de las contribucions de 36 femnas-poètas, l'òbra de cada autora presentada es davançat per un retrach literari compausat a partir de las corrèspondencias literàrias menadas amb elas al passar dels ans. Apassionada pel gascon, Paulina es una de las nòvas autoras que renaisson la literatura actuala occitana.

Redaccion.- La lirica e la poesia an totjorn gaudit d'una granda importància dins de la literatura occitana, dempuèi l'epòca medievala, amb los trobadors. A Occitània, podèm trobar una màger sensibilitat?

Paulina Kamakine.- L'òbra trobadorenca qu'a marcat pregondament lo desenvolopament poetic d'Europa. E vertat que "[l'èste pouetic](#)" e'm pareish mes vivent per'aquiu, au còr de las nòstas contradas occitanas. Que s'i avita ua hlama de qui s'inspira e inspira. Parlar d'Occitània qu'ei parlar d'un parçan poetic de per natura e fòrça, de per enveja e amor.

Mes *l'Art del Trobar*, malurosament, qu'a patit de politics linguistics devastatritz e injustas. *Shens libertat cap d'Art*. E quan la guèrra e s'a hèit anonciatritz, en Europa, de la mort de Diu, la lirica que s'ei, malaja, desalenada. Au passatge deus sègles, la poesia e la lenga d'òc - adoloridas - que's son regeneradas en duas beutats fragilas. Que s'an sabudas urosament manténguer indemnas e per bon astre transmeter. Que son estadas capaces de hargà's de nau e, a l'encòp, de tornar bastir lo monde de qui'ns environa. Repèris, valors e vertats : qu'an uei beròs dias cap-abans. Mema se'us ei enquèra negat la loa "re-entrada" oficiau en Literatura, [Paraulas de Hemnas](#) que comença de segotir las causas.

R.- A "Paraulas de Hemnas" trobam una seleccion de poèmas d'escrivanas occitanas. Quin critèri as utilizats per aquela seleccion?

P.K.- **Crear un doman poetic...** n'èi pas utilizat nat critèri o sonque un : que l'inspiracion e sia venguda - de pensada, de còr e d'escritura - enterament e prumèrament en lenga

nòsta. Que l'Occitan e sia un huèc preciós dens l'amna e lo còr de la poetessa, un quauqu'arren de qui n'abandonaré pas en contra a tota la glòria deu monde.

L'idèa de bastir un dialòg poetic en occitan que s'ei fondada sus aquò. Los portrèits literaris, de qui'ns permeten de'ns familiarizar dap la pensada e la vita de cada autora abans de dintrar dens lo son monde poetic, que son mesclats de citacions extrèitas de las nòstas correspondéncias. Aquestes escambis epistolaris que m'an permetut de desvelar e compreguér l'èstè pouetiç de qui e'm costejava e d'assegurà'm deu son estacament sincèr a la lenga nòsta.

La prioritat qu'èra la poesia, femenina. La hemna e la lenga d'òc. L'amna trobadorenca. Muishar la soa vitalitat ed estenduda en 2021 peu Sud europenc. Qu'ei pr'amor d'aquò de qui èi volut ilustrar totas las regions occitanas e protedjar tanben totas las variantes graficas de la lenga d'òc. L'inspiracion poetica e'ns ven deu mes pregond de l'èstre. Qu'ei un bohar de qui va a d'enlà de la forma grafica qui pòt prenguér tota expression umana. Poetessas deu Lemosin, d'Auvernha, de Gasconha, de la Vath d'Aran, de Provença, deu País Niçard, deu Lengadòc ; poetessas de grafio mistralenco o de grafie febusiane de qui an seguit la tradicion ; poetessas de las Valadas Occitanas representadas per Rosella Pellerino, e qui se son engeniadas - dens l'isolament - a retranscriver lo lor cant poetic en embentar grafias personaus qu'an, totas, shens o saber, mantengut e sauvat non pas sonque la lenga nòsta mes tanben lo son còr batent : la soa autenticitat la pus pregonda.

R.- A "Un combat d'amor" soscas sul patiment e l'amor. Perqué aquela òbra?

P.K.- Entà rendér omatge a l'Amor. Aquera òbra que s'ei escribuda en pòcs dias, quan la sofrénça e l'espèr, segon los moments, ne hasèvan pas mes qu'ua e soleta id-entitat. Qu'ei un tèxt brac, ua pròsa poetica de qui a per éime de salvar un petit tròç d'eternitat e de beutat : la deus sentiments. Revelar que la literatura la mes autentica qu'ei la mes pròche deu còr. Hèr véger de qui la sensibilitat e pòt aubrir ua brèca dens la paret deu monde ; que non e'ns cau pas passar indiferents peu costat de çò qui hargua las nòstas vertats pregondas : que som tots amor e sentiments.

« Per estar poètas que sem abans tot hemnas, còs e còr, carn e sang »* vita e amna. Aquera òbra qu'ei estat com ua injonccion interiora, un besonh poetic de restaurar l'amor e la beutat. Que s'ei tissada laguens de jo entà :

« Trobar el silenci

l'accent de cada cosa

i escriure'n el nom :

les batalles perdudes sense cap altre consol. »

Samon Ruig i Massol

*[Danièla Estèbe-Hoursiangou](#), extrèit de correspondéncia dab la poetessa.

R.- Las escrivanas, patisson encara mai de problèmas per la difusion de las siás òbras?

P.K.- Non pas sonque las escrivanas mes los escrivans tanben. Lo libe occitan que sofreish de grans problèmas de difusion. E que j'a, a d'enlà d'aquò, las hemnas de qui dolorejan ua manca de publicacion. Qu'ei tà disér ua manca d'arreconeishénça sociau e literària. Shens la vision de l'èstre e de la vita de qui pòrta en si medisha la hemna, que's construseish un edifici literari tòrt. La mia posicion qu'ei clara e que defineish la mia responsabilitat artistica e poetica. [Paraulas de Hemnas](#) qu'ei tentativa d'arcuèlher un public de qui ei en espèra d'aquera paraula.

R.- La lirica en totas las literaturas es pas tan coneguda coma autres genres coma la narrativa. Perqué recomandariás al public que legiguèsse poesia?

P.K.- La poesia qu'ei com filosofia : ne'ns devem pas jamés arrestar de la descobrir. Que'ns balha la clau de l'èstre qui som e qui podem divénguer. Qu'ei pòrta aubèrta sus ua navèra via "experiençatritz". Ua grana aventura. Dab era e's pòt trapar l'extraordinari dens l'ordinari. Arregahà's sovenirs de dròlle e perhùms esvanits. Qu'avia un comprenér mes doç e shensible deu monde. Qu'educa lo còr e l'espiaada ad aderir a la beutat. Qu'arrèsta lo temps, que desvia los camins. La poesia qu'ei çò de qui ajuda a percorrèr melhor las geografias deu monde, las emocions e las andèras de l'amor.

Dens ua societat de competéncia e d'indiferéncia, aon, peu prètz de l'ascension sociau, de l'argent e de l'egoïsm portat per l'illusòri bonur personau, e's devasta ed e s'utiliza l'uman, la poesia que pot divénguer espèr e sensibilitat, amor de l'aute. Sinceritat. Qu'ei l'immobilitat deu vent peus corredors d'ua modernitat de qui cor - a la perduda - dens l'amurralhada umanitat. Léger poesia e'ns permet d'acostar sus ua gn'auta tèrra, cambiadissa puish que pòrta en era tan plan los nòstes espèrs tot com las nòstas doléncias e/o joiàs. La poesia qu'ei partatge, riquèr e fòrça. Un absolut.

Vàder poeta dens l'idèa de restablir Diu o sia l'union pregonda dab lo silenci de l'amna - la patz interiora - e'm pareish, aus dias de uei, l'urgéncia la pus totala. Escotar la natura. Espiar lo cèu. Arrestà's. Bohar. Seguir un parpalhon. Aimar. La poesia qu'ei l'inutila beutat necessària. La virgula deu monde. L'aplec deus sentiments. La léger qu'ei n'en prenguér consciéncia e aviar de tira lo cambiament.

R.- E la salut de la literatura occitana? Cossí son los nòus escrivans qu'an sorgit?

P.K.- Lo monde poetic femenin de qui ei tà florir qu'ei bordejat per navèras e navèths escrivan.a.s. Las/los de qui començan a sorgir que marcan la literatura occitana dens genres innovatius com per exemple : la sciéncia-ficcion, lo fantastic o la literatura d'anticipacion. Las formas d'escrituras (aicós ; BD ; novèla ; pròsa poetica ; literatura juvenila ; article...) o de difusion investidas (auto-publicacion ; blogaires ; liberet...) que son la pròva de qui la literatura occitana qu'ei de cap a conéisher ua grana renavida contemporànea.

Dab fragilitat e/o hortalessa, los estiles e los tèmas abordats - tots diferents - e'ns rapèran que cada autor.a de qui hè viver la lenga, a la soa quita faïçon de revelar, dens cada òbra, un monde unic. Los/las joen.a.s escrivan.a.s e lo lor Art d'Escritura que's descobreishen de mei e mei dens las revistas occitanas ([Oc Revista](#) ; [Gai Saber...](#)) e talents occitans e's revelan tanben drin de pertot a través concors literaris com en Catalunya per exemple mercés au Concors de racontes brèus [ENRIC GARRIGA TRULLOLS](#). Ua dinamica positiva qu'ei a creà's. Lo monde cinematogràfic, musicau e artistic que se n'inspiran. La loa venguda, tant esperada, qu'ei prometedissa.

R.- Quines autors coneisses de la literatura catalana?

“

Delimita'm l'espai, però no esperis
que renunciï a res d'allò que estimo

”

Miquel Martí i Pol, *L'Hoste Insòlit*, 1978

P.K.- Qu'èi un sarròt de "records d'enfant" a Catalunya e dens lo País Valencia tanben. Petita, los mens parents que'ns portavan a passar quauques semanas, l'Estiu, a Ròsas

e Vinaròs. E l'ivèrn, que s'i tornavam entà crompar e amassar taronges. Per acerà, lo soréih deu mes de decembe e s'a sabut sovent vestir de poesia :

“

Paisatges

De solituds

Infinites

Són com dir a la mort :

Venceràs pas

Avui hi ha encara

La seva cara

Per portar

El món

”

[Lou Petit Ausèth](#), Vinaròs

A cada còp de qui me'n tòrni de Catalunya, que'm pòrri libes, poemas, lo mes sovent antologias poeticas. La poesia catalana qu'ei ua honta immensa e potentia, ua sèrva fedonda d'inspiracion poetica occitana.

Els adéus de Isidre Martínez i Marzo que son d'ua doçor inegalabla. Que son los mots de qui se saben bastir la poetica deus òmis e de las hemnas de las contradas nòstas, ahuecat.da.s per la lenga mairana :

“

Parle en la llengua que em batega al cor

a ritme d'un miratge que s'escapa.

[...]

I sé

que encara que les hores m'humilien
una sola raó, sobreviuran
els meus ulls a la terra que estimaren.

”

(Arran d'Ací)

Salvador Espriu, Maria S. Farell, Anna M. Fontanals i Vèa...

“

L'amor que em doneu
és el que em fa viure.

”

(Silenci escrit)

La vitalitat e la grandiositat de l'escritura en Català que son compausadas tanben per las arreviradas prepausadas en lenga. Stefan Zweig, Rilke e Fernando Pessoa en Català que son la prova d'ua literatura viva, creatritz de sens e d'avenguér poetic ; prova d'ua sensibilitat catalana a la poesia e a l'òbra de l'amna. [Quatrins del Valés](#) que s'inscriu dens la medisha tendéncia. La lenga occitana qu'a en besonh la soa « literatura-sòr », las soas innovacions.

“M'he creat eco i abisme, pensant.”

Llibre del desassossec (Fernando Pessoa)

R.- Paucs jorns abans son estada aprovada la Lei Molac per defendre las nomenadas “lengas provincialas”. Ès estat activista en la defensa de la promocion del gascon. Quinas consequéncias pòt aver amb aquela nòva legislacion per la defensa de l'occitan?

P.K.- Qu'avem hisèc vertat, nosautres poetas, en qué las causas poscan cambiar. Ua de las nòstas preocupacions mageras qu'ei de manténguer la lenga “viva” a través l'escritura e, en declamar poemas, batenta dens lo còr deu monde.

Defendre l'occitan, a l'ora d'ara, passa per la politica, la cultura, l'ensenhament, l'enveja e lo plaser mes sustot per la volontat suprèma deus òmis e de las hemnas ad avitar ua renavida. Ua politica voluntarista de qui prevei un ensenhament en lenga regionau, de qui porta proteccion en l'arreconèisher com patrimòni nacionau e qui l'encoratja dens l'afichatge public, que'ns pòrta espèrs navèths. Mema s'avòc totun, aquera lei, de subir quauques censuras tau com l'interdiccion de l'ensenhament immersiù laguens de l'ensenhament public e de l'usatge deus caracteris diacronics a l'estat civiu. Lo combat lingüistic n'es pas acabat enqüèra mes qu'a avançat un drinòt.

L'estar « poeta-activista » dens la defensa e la promocion deu gascon e'm permet de sensibilisar la societat e los poders publics entà'us senhalar de qui existeish un patrimòni fragile a la pòrta deu lor ostau. Qu'avèm ua cultura a manténguer viva ed a transmetér a las generacions venentas. Ua [responsabilitat](#) grana. L'ahar de [Lanas Casèras](#) qu'ei la prova de qui un/ua ciutadan.a e pòt jogar un ròtle mager dens lo manteniment de la soa lenga e cultura. Qu'insisti : *la lenga e la cultura gasconas ne son pas ua opcion, que son un dret fundamentau.* La [Seria Còsmos](#) (cartas postalas en gascon) de qui èi creat en collaboracion dab ua pintraira que's hon tanben dens aquera idèa : hèr viatjar la lenga entà suscitar l'intéres. Instaurar ua logica. Raperar a las memòrias las nòstas arraïtz. Tornar plaçar la nòsta lenga peu miei de las [publicacions](#) en lengas nacionaus, [quilhar bustes](#) de las nòstas figuras literàrias suu territòri, organizarcontres e jornadas hestivas a l'entorn de la lenga... Cada "acta de resisténcia culturau" d'un o d'ua artista qu'ei la prova viventa de qui lo patrimòni lingüistic ten ua plaça preponderanta dens la construccion de l'èstre. E de qui ns'ei, alavetz, essenciau.

Francesc Sangar. CAOC.